

lyák kanyarairól. Hogy a rendhagyó tehetségű próza- és drámaíró D. R. Popescu, vagy a közelmúltban elhunyt, pár hónapig egy rossz (Văcăroiu, illetve Iliescu nevéhez kapcsolható) kormányban miniszterkedő költő, Marin Sorescu milyen utat tett meg ebben az időszakban, azt még a román pályatársak sem mérték, mérhették fel. Ez azonban nem változtat a kérdés jogosságán, hogy – Kiss Ferencsel szólva – „gyógyító, megbékítő vers”, illetve novella volt-e az, amit a nemzedéktársnak számító kolozsvári magyar kritikus Szegedre átjuttatott. Remélem, ebben a vonatkozásban az utókor felmentő ítéletére számíthatok. Bár tudom (és ezt hosszabban, dokumentumokkal alátámasztva próbáltam kifejteni a *Függőhíd* című, a pécsi *Jelenkor* által kiadott kötetben), illúzióink túlságosan számosak voltak – következtek is a kiérdemelt nagy csalódások. Ha viszont arra gondolok, ami mint új lehetőség 1996 késő őszén, telén, 1997 elején felvillanni látszik, ezek a „kilátók” és a náluk körültekintőbbek, az 1990 utáni kísérleteink – elsősorban Erdélyben – mégsem voltak haszontalanok. És nem voltak haszontalanok azok a kísérletek, amelyek a mi valóságos arcunkat igyekeztek megmutatni a Zaciunál fiatalabb, a magyar kultúrát és irodalmat tulajdonképpen nem ismerő románoknak, a Kárpátokon innen és túl.

Természetesen nem szeretném lefokozni magamat, magunkat szimpla közvetítőkre, kilátó-készítőkre. Hiszem azt, hogy saját erdélyi magyar értékeink ugyanúgy számításba vehetők (akár a *Tiszatáj* történetén belül), mint a meglehetősen keserves hídász-munka. És nem csupán a műalkotássá szervesült élmények, gondolatok lehetnek fontosak, hanem a realitásokkal jobban számoló szemléletmód is. Ezt én (amint pár hónappal ezelőtt épp e hasábokon idéztem) Adyval vallom. Amit Ady Endre a század elején mondott, az ezred utolsó éveiben ismét időszerűvé válhat: „...próbáljuk Erdélyt folytatni, hátha lehet.”

KISS FERENC, ILIA MIHÁLY, OLASZ SÁNDOR ÉS VÖRÖS LÁSZLÓ